

zaaknummer 2011T548(2)

24 april 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 juni 2012. Op 27 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemeen Overste van de Fraters van Tilburg cmm. Op 5 september 2012 is op de griffie een aanvulling op de inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], voornoemd. Als reactie op deze aanvulling is op 19 september 2012 een brief, met bijlagen, ingekomen van mr. N.D. Geraads, voornoemd.

Op 22 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen ten kantore van zijn juridisch adviseur, vanwaar hij middels een Skype-verbinding zijn standpunt heeft toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. N.D. Geraads, voornoemd.
Namens de Congregatie is verschenen [naam], voornoemd.

Bij de zitting is tevens aanwezig [naam], secretaris van de Commissie Deetman. Geen van de aanwezigen heeft bezwaar tegen haar aanwezigheid.

2. De klacht

2.1. Klager verklaart ter zitting kort en zakelijk weergegeven:

Mijn vader is op [dag] [maand] 1951 overleden. Vrij kort na zijn overlijden, ben ik naar [instelling] te [plaats] gegaan. Ik zat op [instelling] vanaf eind 1951. Ik ben hier gebleven tot

ergens in 1955. Ik werd toen overgeplaatst naar [instelling] te [plaats]. Vervolgens werd ik een paar weken voor kerst 1955 in [instelling] te [plaats] geplaatst.

Het seksueel misbruik begon direct na aankomst in [instelling] en heeft geduurd tot ergens in 1954. Ik had toen een mes gepikt en droeg dat steeds bij me, waardoor ze bang voor me waren. Op een gegeven moment werd ik in een dwangbuis afgevoerd naar [instelling] in [plaats]. Ik heb daar ongeveer 3 weken gezeten. In de archieven is dat niet meer na te gaan, omdat ik er maar kortstondig ben geweest.

Direct na aankomst op [instelling] kreeg ik een kamer toegewezen en nam aangeklaagde me mee naar de douche. Ik moest gecontroleerd worden op beestjes. In de douche moest ik bukken. Ik voelde meteen dat hij een vinger in mijn anus stak. Van andere jongens hoorde ik dat aangeklaagde dat ook bij hen deed.

Aangeklaagde was soms aanwezig bij het douchen. Als aangeklaagde dienst had, zocht hij altijd twee jongens uit die langer moesten blijven om 'geïnspecteerd' te worden. Ik was altijd wel een van die jongens. Hij waste mijn geslachtsdelen waarbij hij mij aanraakte op een onplezierige manier. Ik kan me herinneren dat ik een keer in de douche werd geconfronteerd met het zeer grote en stijve geslachtsdeel van aangeklaagde. Hij zei mij met een streng gezicht dat ik zijn penis in mijn mond moest nemen en moest zuigen. Hij pakte mij bij de haren en bewoog mij hoofd op en neer. Hij begon te kreunen en kwam klaar in mijn mond. Ik moest hierdoor overgeven, ook over aangeklaagde heen. Hij werd erg boos op mij, pakte mij vast en dwong mij alles op te likken van zijn lichaam.

Verder staat in het klaagschrift dat ik 1 of 2 keer bij aangeklaagde op de kamer moest komen. Dit is niet juist, het gebeurde gemiddeld 4 keer per week dat ik, terwijl ik al lag te slapen, door een andere jongen uit mijn bed werd getrokken en naar de kamer van aangeklaagde werd gebracht. Hij was dan gekleed in nachtgoed. Aangeklaagde deed de deur op slot en vroeg mij of ik wel eens seks met andere jongens had gehad. Hierop antwoordde ik ontkennend. Het was belangrijk voor mijn toekomst dat ik wist hoe seks in elkaar zat. Aangeklaagde zou mij dat leren. Ik moest vervolgens mijn pyjama en onderbroek uitdoen en op mijn knieën voor aangeklaagde gaan zitten. Ik zag zijn blote geslachtsdeel. Ik moest hem bevredigen. Hij pakte ook mijn geslachtsdeel en begon eraan te frunniken, nam het in zijn mond en begon eraan te zuigen. Ik begon te huilen en werd in mijn gezicht geslagen. Vervolgens legde hij mij over de knie en begon aan mijn anus te voelen. Ineens stak hij zijn vinger in mijn anus. Het deed heel veel pijn en ik bloedde. Ik moest op bed gaan liggen en toekijken terwijl aangeklaagde zichzelf bevredigde. Vervolgens moest ik op mijn buik op bed gaan liggen. Aangeklaagde kwam bovenop mij liggen en probeerde zijn geslachtsdeel in mijn anus te duwen. Dit lukte niet en vervolgens heeft hij met zijn penis over mijn anus gewreven tot hij klaar kwam.

Het voelt alsof ik door de overste wordt neergezet als een fantast. Ik heb verschillende cva's gehad en daardoor werkt mijn geheugen niet meer naar behoren. Ik vind het erg moeilijk om alles op een rijtje te zetten, maar de naam van aangeklaagde staat in mijn geheugen gegrift. Waarom zou ik hem vals beschuldigen?

2.2. Klager is ernstig getraumatiseerd geraakt door het ernstige seksueel misbruik en de lichamelijke en geestelijke mishandelingen die hij heeft moeten meemaken. Nog steeds wordt klager bijna iedere nacht wakker van herinneringen uit die tijd. Ook fysiek heeft klager ernstige klachten. Vanwege deze klachten krijgt klager twee maal per dag een injectie met morfine.

Klager heeft in de loop der jaren psychische en psychiatrische problemen gekregen. Bij hem is een zware posttraumatische stressstoornis gediagnosticeerd.

De persoonlijke ontwikkeling van klager is geschaad. Hij kan niet tegen autoriteit en gezag. Ook kan hij niet tegen aanrakingen van mannen.

Klager voelt zich van binnen geamputeerd.

Klager heeft de afgelopen jaren zeven keer een hersenbloeding gehad. Hij ziet deze hersenbloedingen als gevolg van zijn traumatische jeugd.

2.3. Klager wil, voordat hij komt te overlijden, zijn boosheid en frustratie uiten tegenover de aangeklaagden, maar vooral tegenover de Congregatie. Klager wil de Congregatie middels deze klachtenprocedure duidelijk maken op welke grote schaal er misstanden in [instelling] hebben plaatsgevonden. Hoewel hij excuses van de congregatie zal aanvaarden, is de zaak daarmee voor klager nog niet af. Klager wenst in aanmerking te worden gebracht voor een schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Aangeklaagde werd op [datum] overgeplaatst naar [instelling]. Hij was daar tot [datum] werkzaam als surveillant. Daarna is aangeklaagde overgeplaatst naar [plaats]. Het is niet duidelijk of dit te maken had met geconstateerd seksueel misbruik. Een zinsnede uit een brief aan de algemene overste zou erop kunnen duiden dat er iets is gebeurd. Maar een voormalig algemeen overste die aangeklaagde nog heeft gekend, vertelde dat zijn overplaatsing geen verband hield met mogelijk seksueel misbruik. Wel was van aangeklaagde bekend dat hij fysiek geweld gebruikte.

Tegen aangeklaagde zijn meerdere klachten bekend bij de congregatie. Zijn naam komt ook voor op de lijst van de Commissie Deetman.

Frater [naam] concludeert dat uit de archieven geen aanwijzingen zijn gebleken die duiden op een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik erkennen en zijn oprechte verontschuldigheden aanbieden voor hetgeen klager is aangedaan. Voorts spreekt overste [naam] zijn bereidheid uit om naar [plaats] te komen, indien klager behoefte heeft aan een gesprek.

4. Verzoek tot het horen van een getuige

De juridisch adviseur heeft in haar brief van 18 september 2012 een uitdrukkelijk aanbod gedaan [naam] ter zitting als getuige te horen.

De Klachtencommissie heeft kennis genomen van de voorliggende verklaring van [naam] en acht zich voldoende geïnformeerd. Derhalve zal de Klachtencommissie geen gebruik maken van dit aanbod tot het horen van [naam] als getuige.

5. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in 1955 gedurende enkele maanden enkele keren seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Het seksueel misbruik bestond eruit dat aangeklaagde klager met de vinger anaal heeft gepenetreerd, dat klager aangeklaagde oraal heeft moeten bevredigen en dat aangeklaagde dat ook bij klager probeerde te doen, dat aangeklaagde een poging heeft gedaan klager met zijn penis anaal te penetreren en dat klager heeft moeten toezien hoe klager zich zelf bevredigde. Genoemde handelingen vonden plaats zowel tijdens het douchen als in de slaapkamer van aangeklaagde.

Hoewel er de nodige verwarring is omtrent de verschillende data is de Klachtencommissie hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. De Klachtencommissie heeft tot haar overtuiging laten meewegen de verklaring van [naam], bekend onder 2011T434, waarin ook wordt gesproken van controles bij het douchen en aftrekken en oraal bevredigen op de slaapkamer van aangeklaagde.

Voorts blijkt uit het formulier “Toestemming gebruik klacht als steunbewijs” inzake 2012T662, dat [naam] onder andere door aangeklaagde aan zijn geslachtsdelen is betast, dat hij aangeklaagde moest bevredigen en dat er sprake was van anale verkrachting.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat het seksueel misbruik heeft plaatsgehad en namens de Congregatie (nogmaals) excuses aan te bieden en spijt te betuigen voor het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 24 april 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en zr. J.G.M. Verwijs o.praem., leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.